

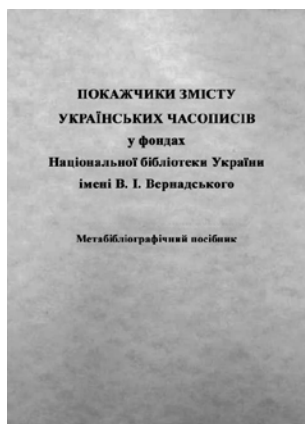
References

1. *Climate Change and COVID-19: UN urges nations to "recover better"*. (2020), United Nations Official Website. [online]. Available at: <https://www.un.org/ru/coronavirus/un-urges-countries-build-back-better>.
2. *Digital Economy Report 2019*. (2020). UNCTAD Official Website, [online]. Available at: <https://unctad.org>.
3. *Amazon to hire 75 000 more workers as demand rises due to coronavirus*. (2020). CNBC Official Website, [online]. Available at: <https://www.cnbc.com/2020/04/13/amazon-hiring-75000-more-workers-as-demand-rises-due-to-coronavirus.html>.
4. *The ears have it: The rise of audiobooks and podcasting. TMT Predictions 2020*. (2020). Deloitte Official Website, [online]. Available at: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/technology/technology-media-and-telecom-predictions/2020/rise-of-audiobookspodcast-industry.html>.
5. Lizunova I. (2020). *Rynok elektronnyh knig v Rossii: specifika proizvodstva i distribucii*, [online]. Available at: http://journals.tsu.ru/uploads/import/1817/files/2306-2061_i19_p106.pdf.
6. Zhenchenko M. (2019). *Cifrovi transformaciyi vidavnichoyi galuzi: monografiya*. 2-ge vid., pererob. i dopov. Kyiv: Zhnec.
7. Vodolazka S. (2020). *Audioknigi yak innovacijnij sposib populyarizaciyi knigi*, [online]. Available at: https://www.academia.edu/38598120/Naukovi_zapiski_Institutu_zhurnalistiki.
8. Pogorelovska I. (2013). Elektronni vidannya: identifikacijnij aspekt. *Derzhava ta regioni*, 2 (14), pp. 136—141.
9. *DSTU 4861:2007. : Vidannya. Vihidni vidomosti (ISO 8:1977, NEQ; ISO 1086:1991, NEQ; ISO 7275:1985, NEQ)*. (2009). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukraini.
10. *DSTU 7157:2010 : Elektronni vidannya. Osnovni vidi ta vihidni vidomosti*. (2010). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukraini.
11. Pogorelovska I. O. [uklad.]. (2020). *Instrukciya pro porjadok nadannya Mizhnarodnogo standartnogo nomera knigi v Ukraini (ISBN)*. 8-me vid., zi zmin. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukraini.
12. Pogorelovska I. O. (2020). *Yak identyfikuyut elektronni vidannya j audioknizhki u sistemi ISBN*. Kulturno-chitackij proekt "Chitomo", [online]. Available at: <https://chytomo.com/iak-identyfikuyut-elektronni-vidannya-j-audioknizhki-u-systemi-isbn/>.

Надійшла до редакції 18 листопада 2020 року

РЕЦЕНЗІЇ

Метабібліографічний посібник "Показчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського" як наукове бібліографічне видання

Показчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : метабібліогр. посіб. / [уклад.: Т. В. Добко, В. А. Шкаріна, В. Ю. Радченко ; за участю А. М. Колесниченко ; наук. ред. Т. В. Добко] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 2019. — 210 с.

Цінним подарунком дослідникам української історії стало нове видання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) — метабібліографічний посібник "Показчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського". Як відомо, бібліографічний облік журнальних і газетних публікацій країни світова спільнота визнала обов'язковим складником національної бібліографії. Це рішення зумовлено високою оцінкою змісту періодичних видань як актуальних засобів масової комунікації, а також їх значенням для майбутніх дослідників історії. Однак виконати поставлене перед національною бібліографією завдання виявилось непросто. Далеко не всі країни здійснюють поточний облік документів, що

становлять зміст періодичних видань. А якщо й здійснюють, то значною мірою вибірково, що може надати лише загальне уявлення про картину суспільного життя та нові публікації. Ретроспективний облік журнальних і газетних публікацій є ще складнішим і здійснюється лише в межах галузевих чи тематичних бібліографічних ресурсів. Ці чинники зумовлюють потребу створення ретроспективних показників змісту окремих періодичних видань, що якнайповніше віддзеркалювали б публікації кожного обраного видання.

Багато науковців уже оцінили користь ретроспективних бібліографічних показників змісту періодичних видань, ґрунтовно їх вивчають і використовують у дослідженнях. Проте не всі й не завжди знають про наявність таких посібників, а про їх місцезнаходження й поготів. Рецензований метабібліографічний показник допоможе подолати бар'єри в доступі до потрібної дослідникам інформації. Він не тільки охоплює спектр ретроспективних показників змісту періодичних видань певної галузі знань, а й вказує точну адресу кожного описаного документа у фонді НБУВ, а за наявності електронної версії показника — ще і його адресу в інтернеті.

Слід зазначити, що, крім бібліографічного опису кожного показника змісту періодичного видання, до нього подано анотацію, котра характеризує його обсяг (кількість відображених праць) і структуру (перелік розділів і наявність допоміжних показників), завдяки чому

дослідник матиме змогу задалегідь підготуватися до використання описаного бібліографічного видання.

Метабібліографічний посібник "Покажчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського" акумулює окремо видані друковані бібліографічні праці, подекуди — завершені варіанти бібліографічних посібників на правах рукопису, а також електронні онлайн-покажчики. За наявності цифрової версії друкованого покажчика, її адресу зазначають у бібліографічному описі видання. Наведені покажчики охоплюють публікації у вітчизняних часописах, що виходили українською та російською мовами на території України та поза її межами впродовж 1844—2018 рр. Хронологічні рамки видання покажчиків змісту — від 1870 до 2019 р.

Групування матеріалу в посібнику здійснюється за галузями знань відповідно до "Рубрикатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського"; розташування записів усередині розділів — за назвами періодичних видань, чий зміст відображено. Якщо читач шукатиме покажчик змісту конкретного видання, він може звернутися до допоміжного "Покажчика назв часописів", що містить номер відповідного бібліографічного запису в основному тексті посібника. Аналогічно побудовано й "Іменний покажчик", у якому подано всі прізвища, наявні в бібліографічних описах і анотаціях до покажчиків змісту періодичних видань.

Окремої уваги варта вступна стаття "Проблематика та джерельна база дослідження покажчиків змісту українських періодичних видань" Т. Добко та

В. Шкаріної. Авторки — співробітниці відділу науково-бібліографічної інформації НБУВ, причому Тетяна Василівна Добко — доктор наук із соціальних комунікацій, завідувач зазначеного відділу. Саме під її керівництвом упродовж 2016—2018 рр. здійснювалося це дослідження, що забезпечило його високий науковий рівень. Окремі етапи роботи висвітлювали у фаховій періодиці та обговорювали науковці.

Для користувачів метабібліографічного посібника цікавими та корисними стануть відомості, викладені у вступній статті: про історію створення покажчиків змісту українських періодичних видань, оцінювальні характеристики окремих покажчиків, посилення на інші джерела (зокрема, статті й рецензії), де про них подано докладнішу інформацію.

Загалом, рецензований посібник є зразком наукового підходу до бібліографування й заслуговує на високу оцінку. Окремим читачам, які вважають, що "в інтернеті є все", а отже немає потреби звертатися в бібліотеку, він, імовірно, допоможе змінити свою думку.

Проте в кожній праці можна знайти й недоліки, зокрема рецензованому посібнику бракує інформації про видання, котрих немає у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Звичайно, це була умова проведеного дослідження, але з погляду користувача хотілося б знати, чи є десь ще описані покажчики, а особливо ті, що відсутні у фондах НБУВ. Безсумнівно, це завдання іншого дослідження — зведеного каталогу покажчиків змісту українських періодичних видань, що потребуватиме значно більших зусиль.

Галина Швецова-Водка,

доктор історичних наук,

професор кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

Надійшла до редакції 16 листопада 2020 року

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

УДК 37.091.4-051(73)Дьюї:001.814](045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2020.11(292).23-28

Наталія Чала,

молодший науковий співробітник

відділу історії освіти

Державної науково-педагогічної бібліотеки

України імені В. О. Сухомлинського,

e-mail: Chanasa129@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4204-432X>

Педагогічна діяльність Дж. Дьюї в електронному інформаційно-бібліографічному ресурсі "Видатні педагоги України та світу"

Розглянуто педагогічні ідеї американського педагога й філософа Дж. Дьюї у вітчизняному педагогічному дискурсі, зокрема у фундаментальних наукових розвідках провідних фахівців у галузі інноваційної педагогічної науки. Зазначено, що освітня парадигма прагматизму є ефективним інструментом впливу на зміну підходів до традиційних освітніх практик, забезпечення можливості індивідуального розвитку особистості в сучасній системі освіти. Обґрунтовано сутність соціально-педагогічної спадщини американського філософа, який визначав навчання як активний, творчий процес розвитку особистості. Зосереджено увагу на методологічних засадах соціально-освітньої концепції науковця в сенсі модернізації системи освіти. На основі вивчення історіографічних джерел виокремлено провідні напрями педагогічної діяльності

© Чала Н., 2020